

Nr 705.

Av herr **Lundberg**, med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 253, angående utlämnande av stödlån till jordbrukare.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 253 angående utlämnande av stödlån till jordbrukare föreslås bl. a. att amorteringslån skall beviljas jordbrukare, som år 1952 tillfogats betydande skördeskador, samt att räntefrihet dessutom skall åtnjutas å dessa lån i två år upp till 10 000 kronor av lånebeloppet.

Det kan diskuteras om det lämpliga i att jordbruket skall intaga någon undantagsställning i fråga om garanti mot inkomstbortfall, dels därför att detta är en särställning i svenskt näringsliv och dels därför att viljan till att under skördetiden verkligen prestera det bästa möjliga för att få in skörden kan avtrubbas på ett betänkligt sätt. Bland jordbrukare har det upplysts, att en hel del jordbrukare, under tid då skörd skulle kunnat företagas, uppskjutit denna i väntan på en skördeträska, trots att de själva mer än väl hade kunnat utnyttja befintliga självbindare och fått skörden under tak. Skördeträskorna innebär, att skördetiden framflyttats, och ställer stora krav på torksilor, inte minst när skörden som i år varit riklig, och till detta kommer även att en del jordbrukare gått över till mera givande men senare mognadsfärdiga sädessorter. Allt detta gör, att det krävs ovanligt vackra höstar, om skördebärgningen skall kunna ske utan skador.

Det är självklart, att regnperioden under hösten varit ovanligt besvärlig, och på vissa områden har den varit ett verkligt hinder för skörden, varför detta kan motivera ett undantag, men då är det rimligt och naturligt, att detta får avhjälpas genom ett lån varå ränta utgår.

När statsmakterna nu är villiga att bli långivare finns det, inte minst med hänsyn till jordbrukshjälpen i övrigt, ingen rimlig anledning att bevilja en extra subvention genom räntefrihet på de utgående lånen. Undantag skulle möjligen kunna göras för de mindre jordbrukarna, men man kan då icke heller se bort ifrån att även skogs- och andra utarbetare genom den rikliga nederbörden förorsakats inkomstbortfall som också med lika berättigande kan kräva kompensation från statens sida. Likaså kan en premiering av en del av de s. k. skördeskadade jordbruket för framtiden få menliga följder för det överväldigande flertalet jordbrukare, som verkligen gjort en kraftansträngning i fråga om skörden och har hela sin gröda under tak.

Det har framförts krav på utredning och införande av en försäkring för reglering av skördeskador. En sådan utredning bör utan tidsutdräkt igångsättas, och i avvaktan på denna utredning kan givetvis från disponibla medel tagas de medel som behövs för nämnd låneverksamhet utan att slutgiltig ställning tages till om en särskild utlåningsfond skall inrättas. Denna fråga bör i avvaktan på utredningen uppskjutas.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta följande ändringar i Kungl. Maj:ts proposition nr 253 angående utlämnande av stödlån till jordbrukare,

1. att avslå förslaget om att under de första två åren räntefrihet åtnjutes för belopp upp till 10 000 kronor, samt
2. att hos Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsam utredning om en försäkring av skördeskador, och att denna försäkringsform måtte bekostas och handhas av jordbrukarnas egna organisationer.

Stockholm den 2 december 1952.

John Lundberg.
